

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus hedelmöityshoidoista annetun sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen muuttamisesta

Pääasiallinen sisältö

Asetusmuutoksessa esitetään muutettavaksi hedelmöityshoidoista annettua sosiaali- ja terveysministeriön asetusta. Munasolujen luovuttajalle maksettavaa haittakorvausta ei olla korotettu asetuksen tultua voimaan 1.9.2007. Asetusta muutettaisiin siten, että munasolujen luovuttamisesta maksettavaan haittakorvaukseen tehtäisiin tasokorotus kansaneläkeindeksin mukaisesti korottamalla haittakorvausta 250 eurosta pyöristettynä 350 euroon. Muutoksen tarkoituksena on varmistaa, että munasolujen luovuttamisesta voi saada jatkossakin luovutuksesta aiheutuvaa haittaa vastaavan korvauksen. Lisäksi asetukseen tehtäisiin muita teknisiä päivityksiä muun muassa valtion aluehallinnon uudistukseen liittyen.

Asetuksen on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2026.

1. Asian tausta ja asetuksenantovaltuudet

Munasolujen luovuttamisesta maksettavan haittakorvauksen korotus on ollut eräs väestöpoliittisen työryhmän esittämä lyhyen aikavälin toimenpide lapsitoiveiden tukemiseksi ja syntyvyyden kohentamiseksi.¹ Pääministeri Petteri Orpon hallitus linjasi vuosien 2026–2029 julkisen talouden suunnitelmassa väestöpoliittisen ohjelmaluonnoksen mukaisten syntyvyyteen positiivisesti vaikuttavien toimenpiteiden rahoittamisesta. Eräs toimenpide on tasokorotuksen tekeminen munasolujen luovuttajalle maksettavaan haittakorvaukseen. Munasolujen luovuttamisesta maksettavasta haittakorvauksesta säädetään hedelmöityshoidoista annetussa sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa (825/2007), jäljempänä *hedelmöityshoitoasetus*. Hedelmöityshoitoasetuksen 4.2 §:n mukaan munasolujen luovuttajalle voidaan 1 momentissa säädetyn lisäksi korvata muuna haittana luovutuksen aiheuttamasta henkisestä ja ruumiillisesta rasituksesta, epämukavuudesta sekä jokapäiväisten toimintojen rajoittumisesta enintään 250 euroa luovutuskertaa kohden. Haittakorvaus maksetaan munasolujen luovuttajalle ansionmenetyksen ja matkakulujen korvaamisen lisäksi. Haittakorvauksen korotuksen tarkoituksena on varmistaa, että munasolujen luovuttamisesta voi saada jatkossakin haittaa vastaavan korvauksen.

Valtion aluehallinnon uudistuksessa kootaan valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtäviä uuteen valtakunnalliseen virastoon. Uudistamisen tavoitteena on vahvistaa ja yhdenmukaistaa lupa- ja valvontakäytäntöä alueesta riippumatta sekä sujuvoittaa prosesseja ja palvelua. Aluehallinnon uudistus perustuu pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelmaan.

Hedelmöityshoidoista annetun lain (1237/2006), jäljempänä *hedelmöityshoitolaki*, 21 §:n mukaan luovuttajalle voidaan suorittaa luovutuksesta aiheutuvista kuluista, ansionmenetyksestä ja muusta haitasta kohtuullinen korvaus sen mukaan kuin sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa tarkemmin säädetään. Hedelmöityshoitolain 31 §:n mukaan sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetään tarvittaessa tarkemmin hedelmöityshoitolain 21 §:ssä tarkoitetuista korvauksista. Hedelmöityshoitolain 26 §:n mukaan palvelujen

¹ Valtioneuvoston julkaisuja 2025:35.

VN/18228/2025

antajan on annettava tässä laissa tarkoitetusta toiminnastaan asianomaiselle viranomaiselle tiedot valvontaa, seurantaa ja tilastointia varten siten kuin sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella tarkemmin säädetään.

2. Asian valmistelu

Asetusmuutos on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriössä virkatyönä.

Asetuksen valmisteluhanke on julkaistu osoitteessa <https://stm.fi/hankkeet> tunnuksella STM059:00/2025.

Asetusmuutoksen luonnos oli lausuntokierroksella 18.8.–29.9.2025 Lausuntopalvelu.fi –palvelun kautta. Lausuntopyyntö lähetettiin julkisille ja yksityisille hedelmöityshoitoklinikoille, Fimealle, Valviralle, THL:lle, oikeusministeriölle sekä muille keskeisille tahoille. Myös muilla tahoilla oli mahdollisuus lausua lausuntokierroksen aikana asiasta.

Lausuntopalautetta käsitellään tarkemmin jaksossa 5.

3. Nykytila ja keskeiset ehdotukset

Hedelmöityshoitolain 21 §:n mukaan sukusolujen luovuttamisesta ei saa luvata eikä suorittaa palkkiota. Luovuttajalle voidaan kuitenkin suorittaa luovutuksesta aiheutuvista kuluista, ansionmenetyksestä ja muusta haitasta kohtuullinen korvaus sen mukaan kuin sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa tarkemmin säädetään. Sopimus luovutukseen liittyvästä muusta korvauksesta tai suorituksesta on mitätön.

Perustuslain 1 §:n mukaan valtiosääntö turvaa ihmisarvon loukkaamattomuuden. Ihmisarvon loukkaamattomuus voi koskea myös tilanteita, joissa ei ole kysymys vielä syntyneestä yksilöstä. Ihmisarvon loukkaamattomuus edellyttää, että ihmistä, sukusoluja tai alkioita ei käytetä kauppatavarana. Sukusolujen tai alkioden luovuttamisen ei siten tule perustua taloudellisen hyödyn tavoitteluun, vaan toisen ihmisen auttamisen haaluun.²

Euroopan neuvoston yleissopimus ihmisoikeuksien ja ihmisarvon suojaamiseksi biologian ja lääketieteen alalla tuli Suomen osalta voimaan 1.3.2010 (SopS 24/2010), jäljempänä *biolääketiedesopimus*. Yleissopimus sisältää yhteiset ihmisoikeuksien ja ihmisarvon suojaamista koskevat vähimmäisvaatimukset sekä olemassa olevilla että kehittyvillä biolääketieteen soveltamisaloilla. Biolääketiedesopimuksen 21 artikla kieltää nimenomaisesti taloudellisen hyödyn tavoittelun. Biolääketiedesopimuksen 21 artiklan mukaan ihmisruumista ja sen osia ei saa sellaisenaan käyttää taloudellisen hyödyn tavoittelemiseksi. Kiellon tarkoituksena on biolääketiedesopimuksen 1 artiklassa määritellyn ihmisarvon periaatteen kunnioittaminen.³

Euroopan unionin perusoikeuskirjan 1 artiklan mukaan ihmisarvo on loukkaamaton, ja sitä on kunnioitettava ja suojeltava. Lisäksi perusoikeuskirjan henkilökohtaista koskemattomuutta koskevaan 3.1 artiklaan sisältyy luettelo erityisistä vaatimuksista ja kielloista, joita on noudatettava lääketieteen ja biologian alalla. Yksi näistä kielloista on kiello hankkia taloudellista hyötyä ihmisruumista ja sen osista sellaisenaan.

Hedelmöityshoitoasetuksen 4 §:ssä säädetään luovuttajalle maksettavista korvauksista. Asetuksen 4.1 §:n mukaan luovuttajalle voidaan korvata luovutuksesta aiheutuneet kustannukset ja ansionmenetykset enintään todellisen suuruusina. Ansionmenetyksenä henkilölle, jolla ei ole ansiotuloja tai joka luovuttaa munasoluja tai siittiöitä vapaa-aikanaan, voidaan maksaa enintään työttömyysturvalain (1290/2002) 6 luvun 1 §:n 1 momentin mukaisen peruspäivärahan suuruinen korvaus niiltä päiviltä, joina hän on luovutuksen mahdollistamiseksi joutunut käymään palvelujen antajan tai tämän osoittaman muun tahon luona tutkimuksissa tai varsinaisessa

² HE 3/2006 vp, s. 42–43.

³ Ks. biolääketiedesopimuksen selitysmuistio, kohta 131.

VN/18228/2025

luovutuksessa. Korvauksen saamiseksi on pyydettyäessä esitettävä tarpeelliset kuitit, palkkatodistus tai muut vastaavat asiakirjat.

Hedelmöityshoitoasetuksen 4.2 §:n mukaan munasolujen luovuttajalle voidaan 1 momentissa säädetyn lisäksi korvata muuna haittana luovutuksen aiheuttamasta henkisestä ja ruumiillisesta rasituksesta, epämukavuudesta sekä jokapäiväisten toimintojen rajoittumisesta enintään 250 euroa luovutuskertaa kohden. Hedelmöityshoitoasetus on tullut voimaan 1.9.2007. Munasolujen luovuttajalle maksettavaa haittakorvausta ei olla korotettu asetuksen tultua voimaan. Nykytilassa etenkin hedelmöityshoitoihin luovutettavista munasoluista on pulaa.⁴

Munasolujen luovutusprosessiin kuuluu useita vastaanottokäyntejä ja tutkimuksia, näytteiden ottoa, usean päivän kestävä hormonistimulaatio, munasolujen keräys ja jälkitarkastus. Munasolujen keräyksen jälkeen kirjoitetaan lyhyt sairausloma. Munasolujen luovutus vaatii siis luovuttajalta usean käynnin palvelun antajalla ja munasolujen luovuttaminen on fyysisesti vaativaa.

Hedelmöityshoitoasetusta muutettaisiin siten, että munasolujen luovuttajalle maksettavaa haittakorvausta korotettaisiin 250 eurosta pyöristettynä 350 euroon. Korotus vastaa suurin piirtein kansaneläkeindeksin muutosta. Muutoksen tarkoituksena on varmistaa, että munasolujen luovuttamisesta voi saada jatkossakin luovutuksesta aiheutuvaa haittaa vastaavan korvauksen.

Haittakorvauksen korotuksen lisäksi hedelmöityshoitoasetuksen valtion virastoihin liittyvää terminologiaa päivitetäisiin ja muun uudemman lainsäädännön voimaantulon myötä asetuksen tarpeettomaksi tulleet säännöksiä kumottaisiin. Valtion aluehallintouudistukseen liittyvää nykytilaa on kuvattu hallituksen esityksen (HE 13/2025 vp) jaksossa 2.2.2.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1938, annettu 13 päivänä kesäkuuta 2024, ihmisessä käytettäväksi tarkoitettujen ihmisperäisten aineiden laatu- ja turvallisuusvaatimuksista ja direktiivien 2002/98/EY ja 2004/23/EY kumoamisesta, jäljempänä *SoHO-asetus*, mahdollisia vaikutuksia hedelmöityshoitoasetukseen tullaan arvioimaan sosiaali- ja terveysministeriössä myöhemmin.

4. Pääasialliset vaikutukset

4.1 Taloudelliset vaikutukset

Asetusmuutoksessa esitetään munasolujen luovuttamisesta maksettavaan haittakorvaukseen tasokorotusta kansaneläkeindeksin mukaisesti vuoden 2007 tasosta (250 eurosta) vuoden 2026 tasoon (347 euroa), eli pyöristettynä 350 euroon. Vuodessa on noin 100 munasolujen luovutuskertaa ja korotus nykytasoon olisi 100 euroa luovutuskertaa kohden. Arvioidaan, että tasokorotuksen kustannus olisi siten julkisella sektorilla korkeintaan noin 10 000 euroa vuodessa verrattuna nykytasoon. Yliopistosairaalat ja vastaavasti yksityiset klinikat maksaisivat korotuksen luovuttajilleen. Asetusmuutoksen myötä hyvinvointialueiden yleiskatteelliseen momenttiin 28.89.31 aiheutuisi 10 000 euron vuosittainen lisäkustannus vuodesta 2026 alkaen.

Arviolaskelma perustuu Valviran lakisääteisen Luoteri-rekisterin tietoihin. Luoteri-rekisteriin on kirjattu vuonna 2023 munasolun luovuttajia 382 (siittiöluovuttajia 221 ja alkionluovuttajia 45). Luoteri-rekisterissä ovat sekä yksityisen että julkisen sektorin luovuttajat. Yksi munasolun luovuttaja voi luovuttaa munasoluja useamman kerran, yleensä kuitenkin korkeintaan 2–3 kertaa. Alkionsiirtoja luovutetuista munasoluista saaduilla alkioilla tehtiin vuonna 2023 144 kappaletta. Yhdestä luovutuskerrasta saatetaan saada useampia käyttökelpoisia

⁴Toimenpiteitä lapsitoiveiden tukemiseksi ja syntyvyyden kohentamiseksi – Väestöpoliittisen ohjelman valmistelutyöryhmän muistio, s. 22.

VN/18228/2025

alkioita. Munasolunluovutuskertoja voidaan arvioida toteutettavan julkisella sektorilla vuosittain noin 100 ja joka tapauksessa alle 150.

4.2 Muut vaikutukset

Haittakorvauksen korotus on ollut eräs väestöpoliittisen työryhmän esittämä lyhyen aikavälin toimenpide lapsitoiveiden tukemiseksi ja syntyvyyden kohentamiseksi.⁵ Haittakorvauksen korotus saattaisi osaltaan vähentää hoitoihin luovutettujen munasolujen pulaa, kun munasolujen luovuttamisesta saisi luovutuksesta aiheutuvaa haittaa vastaavan korvauksen.

Muut asetukseen tehtävät muutokset ovat teknisluonteisia. Valtion aluehallintouudistuksen vaikutuksia on kuvattu hallituksen esityksen (HE 13/2025 vp) jaksossa 4.

5. Lausuntopalaute

Asetusehdotus oli lausuntokierroksella 18.8.–29.9.2025. Lausunnon antoivat OYS lisääntymislääketieteen yksikkö, yksityishenkilö, Dextra Hedelmällisyysklinikka, Lapsettomien yhdistys Simpukka ry, HUS-yhtymä, Tehy ry, Valvira, Satakunnan hyvinvointialue, Kuluttajaliitto ry, Suomen Kättilöliitto – Finlands Barnmorskeförbund ry, Monimuotoiset perheet -verkosto, Mehiläinen Oy ja Gynekologinen potilasjärjestö Korento ry.

Valtiovarainministeriö, THL ja oikeusministeriö totesivat, ettei heillä ole asiassa lausuttavaa.

Asiassa ei ole laadittu erillistä lausuntoyhteenvedoa, sillä tässä jaksossa on kattavasti ja yksityiskohtaisesti selostettu lausuntokierroksen aikana saatu palaute, eikä lausuntoyhteenvedon laatimista ole siten pidettävä tarkoituksenmukaisena.

Palaute 4 §:ään

Kaikki lausunnonantajat kannattivat haittakorvaukseen esitettyä korotusta. Useassa lausunnoissa tuotiin esille, että haittakorvauksen tulisi olla esitettyä suurempi (muun muassa Lapsettomien yhdistys Simpukka ry, Tehy ry, Dextra Hedelmällisyysklinikka, Gynekologinen potilasjärjestö Korento ry ja Monimuotoiset perheet -verkosto).

Dextra Hedelmällisyysklinikka ja Monimuotoiset perheet -verkosto toivat lausunnoissaan esiin, että kansainvälisesti haittakorvaus on selvästi korkeampi useissa Euroopan maissa. Dextra Hedelmällisyysklinikan lausunnon mukaan Iso-Britanniassa haittakorvaus on 1130 euroa, Tanskassa noin 950 euroa ja Espanjassa 800–1100 euroa. Dextra Hedelmällisyysklinikan lausunnossa esitettiin, että haittakorvaus tulisi nostaa tasolle 500 euroa luovutuskertaa kohden, jotta kokonaiskorvaussumma olisi jossakin määrin verrattavissa muuhun Eurooppaan.

Yksityishenkilön lausunnossa todettiin, että käytännössä klinikat eivät maksa luovuttajalle todellisia ansionmenetyksiä, vaan ainoastaan Kansaneläkelaitoksen peruspäivärahan suuruisen korvauksen luovutuspäivältä. Yksityishenkilön lausunnon mukaan nykyinen korvauskäytäntö johtaa siihen, että keskituloinen nainen voi keskimäärin menettää luovutuksen seurauksena tuloja ja munasolun luovuttaja on eriarvoisessa asemassa suhteessa sperman luovuttajiin, sillä sperman luovuttaminen ei vaadi poissaoloa töistä. Yksityishenkilön lausunnossa todettiin, että korvauskäytäntöjen tasa-arvoistaminen ja oikeudenmukaisempi jakaminen voisi kannustaa useampia naisia luovuttamaan munasoluja ja parhaassa tapauksessa se mahdollistaisi yhä useamman lapsettomuudesta kärsivän perheen lapsen saannin.

Simpukka ry:n lausunnossa todettiin, että sadan euron korotus on niin pieni, että se ei tule kattamaan munasolulahjoittajille aiheutuvaa haittaa, kuten munasolukeräyksen jälkeistä yhden-kolmen päivän sairauslomaa

⁵ Valtioneuvoston julkaisuja 2025:35.

VN/18228/2025

ja mahdollisia muita työpoissaoloja. Simpukka ry toi lausunnossaan esiin, että munasolujen lahjoitus vaatii arviolta viisi käyntiä hedelmöityshoitoklinikalla. Dextra Hedelmällisyysklinikka totesi lausunnossaan, että munasarjojen stimulaatio ja munasolujenkeräys toimenpide vaatii minimissään viisi käyntiä lapsettomuusklinikalla, psykologisen neuvonnan ja useita verikokeita kahtena eri sarjana. Käynnit saattavat vaatia poissaoloja töistä tai opiskeluista ja toimenpiteen yhteydessä 1–3 sairauslomapäivää. Felicitas Mehiläinen Oy toi esiin, että luovutusprosessin aikana luovuttajat käyvät vastaanotoilla, toimenpiteissä ja tutkimuksissa noin 7–10 kertaa. Suomen Kätilöliitto totesi, että olisi syytä arvioida, onko korvaus riittävä, jotta se lisäisi munasolujen luovutusta. Myös Tehy ry totesi, että esitys on oikean suuntainen, mutta olisi vielä arvioitava sitä, onko korvaus riittävän suuruinen haittaan nähden. Tehy ry:n näkemyksen mukaan korvaus voisi olla suurempi.

Monimuotoiset perheet -verkoston lausunnossa kehoitettiin sitomaan korotus asetustasolla kansaneläkeindeksiin, jotta vältettäisiin asetuksen jatkuvan tarkastelun tarve.

Tehy ry esitti lausunnossaan huolen siitä, että erityisesti yksityisellä sektorilla haittakorvauksen nostaminen tulee todennäköisesti maksettavaksi hedelmöityshoitoon tuleville asiakkaille ja nostaa hedelmöityshoitojen hintaa. Tehy ry totesi, että vaikka yksityisessä terveydenhuollossa annettavista hedelmöityshoidoista on saanut Kela-korvauksen 1.5.2025 alkaen tietyillä ehdoilla, jää hoidosta yhä suuri osa asiakkaan maksettavaksi, eikä osa asiakkaista saa Kela-korvauksia lainkaan. Lausunnossa todettiin, että jos haittakorvauksen korotus nostaa hedelmöityshoitoihin tulevien maksuja kohtuuttomasti, palvelut voivat karata nykyistä suuremmalle osalle taloudellisesti saavuttamattomiksi ja siten lopulta heikentää syntyvyyttä ja lapsitoiveiden toteutumista sekä syventää epätasa-arvoa hedelmöityshoitoa tarvitsevien kesken.

Simpukka ry toi esiin, että tuoreen THL:n hedelmöityshoitotilaston mukaan luovutetuilla sukusoluilla toteutettujen hoitojen määrät laskivat edellisestä vuodesta ja Simpukka ry:n mukaan yksi suurimmista syistä hoitojen määrän laskuun on resurssien riittämättömyys. Simpukka ry toi lausunnossaan esiin, että julkisen sektorin hedelmöityshoitojen resursseja tulisi lisätä, jotta resurssit vastaisivat hoitoon hakeutuvien määrää ja parantaisivat sukusolujen lahjoittamisen mahdollisuuksia. Kuluttajaliitto esitti huolensa siitä, ettei asiassa ole arvioitu nykyisten resurssien riittävyyttä tai kohdennettu hedelmöityshoitoihin lisäresursseja ja totesi, että lyhyen aikavälin toimenpiteen vaikuttavuus on pitkälti riippuvainen riittävästä resursseista. Myös Tehy ry, Gynekologinen potilasjärjestö Korento ry ja Monimuotoiset perheet –verkosto kiinnittivät lausunnoissaan huomiota julkisen puolen hedelmöityshoitojen resursseihin.

Felicitas Mehiläinen Oy:n lausunnossa todettiin, että korotus parantaa luovuttajien asemaa ja motivoi uusia luovuttajia osallistumaan toimintaan.

Monimuotoiset perheet -verkosto totesi lausunnossaan, että haittakorvaus tulisi sulkea yksiselitteisesti ulos sosiaaliturvaa laskevista tuloista kaikissa tapauksissa. Simpukka ry ja Monimuotoiset perheet –verkosto toivat lausunnossaan esiin, että työttömyysturvan suojaosuuden poiston myötä työttömän työnhakijan ei kannata lahjoittaa sukusolujaan, koska lahjoittamisesta saatavan korvauksen vuoksi he menettävät osan työttömyysturvastaan. Lausunnoissa todettiin, että asia tulisi korjata välittömästi, jotta suojaosan puuttumisen vuoksi ei menetettäisi mahdollisia munasolulahjoittajia. Korento ry totesi yhtyvänsä Simpukka ry:n lausunnossa esitettyyn huoleen siitä, että suojaosien poisto on vaikeuttanut työttömien mahdollisuutta lahjoittaa munasoluja. Simpukka ry piti tärkeänä sitä, että vaikka lahjoittajien motiivina on puhdas auttamisen halu, tulisi haittakorvauksen aidosti kattaa sukusolulahjoituksesta aiheutuvat taloudelliset kulut.

Palaute 3 §:ään

OYS lisääntymislääketieteen yksikkö totesi 3 §:n osalta, että Valviraa pyydetään huomioimaan, että olisi tärkeää rekisteröidä kansallisesti sukusolujen luovuttajat niin, että viiden perheen sääntöä sukusolujen käytön lakisääteisenä rajoituksena on mahdollista valvoa. OYS lisääntymislääketieteen yksikkö totesi, että kun toimitaan klinikkakohtaisilla tunnuksilla, ei ole mahdollista saada selville onko sama luovuttaja käynyt muissakin

VN/18228/2025

kliniikoissa luovuttajana. OYS lisääntymislääketieteen yksikkö totesi, että Valviralla olisi mahdollisuus havaita asia. Valvira totesi lausunnossaan, ettei sillä ollut huomauttamista ehdotettuihin muutoksiin. Valvira nosti lausuntonsa yhteydessä esiin hedelmöityshoitolakiin liittyviä tarkastelutarpeita, joista eräs liittyi OYS lisääntymislääketieteen yksikön esiin tuomaan huomioon.

Monimuotoiset perheet -verkosto totesi, että hedelmöityshoitolakia tulisi uudistaa laajemmin ja kiinnitti lausunnossaan huomiota hedelmöityshoitolain muutostarpeisiin.

Lausuntokierroksen palautteen perusteella jatkovalmistelussa selvitettiin, vaikuttaako munasolujen luovuttajalle maksettava haittakorvaus henkilön mahdollisesti saamaan työttömyysetuuteen. Selvitystyön taustalla oli kolmessa asetusluonnoksesta annetussa lausunnossa esitetty huoli siitä, että työttömyysturvan sovittelun suojaosan poisto olisi vaikeuttanut työttömien työnhakijoiden mahdollisuuksia lahjoittaa munasoluja, ja että munasoluja lahjoittavat työttömät työnhakijat menettäisivät osan työttömyysturvastaan. Jatkovalmistelussa todettiin, että munasolujen luovuttaminen ei ole työtä eikä asetuksessa tarkoitettu haittakorvaus ole korvausta työstä. Näin ollen haittakorvausta ei voida huomioida työttömyysetuuden sovittelussa. Haittakorvauksessa ei myöskään ole kyse toimeentuloa turvaavasta etuudesta, joka tulisi vähentää työttömyysetuudesta, eikä se ole sellaista toistuvaa tuloa, joka tulisi huomioida työttömyysturvan tarveharkinnassa. Siten jatkovalmistelussa todettiin, että haittakorvaus ei tulisi lainkaan huomioitavaksi työttömyysetuutta maksettaessa eikä työttömyysetuuden sovittelun suojaosan poiston pitäisi vaikuttaa työttömien työnhakijoiden mahdollisuuksiin lahjoittaa munasoluja.

Asian esivalmistelussa haittakorvauksen tasokorotusta on pidetty tarkoituksenmukaisempana ratkaisuna kuin sitä, että haittakorvaus sidottaisiin säädöksissä indeksiin.

Valviran lausunnossa esiin tuotuja hedelmöityshoitolain tarkastelutarpeita tullaan tarkastelemaan sosiaali- ja terveysministeriössä ja oikeusministeriössä myöhemmin alkavan SoHO-asetuksen toimeenpanon valmistelun yhteydessä.

6. Säännöskohtaiset perustelut

3 §. Luovuttajan tunnus. Pykälän 2 momentissa Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto muutettaisiin tehtävän siirtämisen vuoksi Lupa- ja valvontavirastoksi.

4 §. Luovuttajalle maksettavat korvaukset. Pykälän 2 momenttia muutettaisiin siten, että munasolujen luovuttajalle voitaisiin korvata muuna hättänä luovutuksen aiheuttamasta henkisestä ja ruumiillisesta rasituksesta, epämukavuudesta sekä jokapäiväisten toimintojen rajoittumisesta enintään 350 euroa luovutuskertaa kohden. Munasolujen luovuttajalle maksettavan haittakorvauksen suuruus on ollut 250 euroa vuodesta 2007 alkaen. Haittakorvauksen korotuksen tarkoituksena on varmistaa, että munasolujen luovuttamisesta voi saada jatkossakin hättää vastaavan korvauksen.

5 §. Toimintatiedot. Pykälän 1 momentti ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana. Nykytilassa yleisestä tiedonsaantioikeudesta liittyen terveyspalvelujen valvontaan säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annetussa laissa (741/2023). Säännös on päällekkäinen etenkin sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annetun lain 45 §:n kanssa, jonka mukaan sosiaali- ja terveysministeriöllä, Valviralla ja aluehallintovirastolla on oikeus maksutta ja salassapitosäännösten estämättä saada palvelunjärjestäjältä ja terveyspalveluntuottajalta lain mukaisten tehtäviensä suorittamista varten välttämättömät tiedot. Lain sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annetun lain muuttamisesta (766/2025) myötä sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annetun lain 45 §:ssä viitataan 1.1.2026 alkaen Valviran ja aluehallintoviraston sijasta jatkossa Lupa- ja valvontavirastoon.

Pykälän 2 momentissa Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto muutettaisiin tehtävän siirtämisen vuoksi Lupa- ja valvontavirastoksi.

VN/18228/2025

Pykälän 3 momentti ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana. Nykytilassa Terveiden- ja hyvinvoinnin laitoksen tiedonsaantioikeudesta säädetään laissa Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksesta (668/2008). Säännös on päällekkäinen etenkin Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksesta annetun lain 5 h §:n kanssa, jonka mukaan kun Terveiden ja hyvinvoinnin laitos toimii 2 §:n 1 momentin 4 c kohdassa tarkoitettuna tilastoviranomaisena, kunnat, kuntayhtymät, valtion viranomaiset sekä julkiset ja yksityiset sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajat ovat velvollisia antamaan laitokselle sen pyynnöstä sellaiset sosiaali- ja terveydenhuoltoon kuuluvaa toimintaansa koskevat tiedot, jotka ovat välttämättömiä tilastojen laatimisen kannalta ja jotka eivät sisällä tunnistetietoja.

Koska 1 ja 3 momentin sääntelyt kumottaisiin, pykälässä olisi jatkossa vain yksi momentti.

7. Voimaantulo

Ehdotetaan, että asetus tulee voimaan 1.1.2026.

Esitetään, että sosiaali- ja terveysministeriö antaa asetuksen hedelmöityshoidoista annetun sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen muuttamisesta.